

VAS ÉS FÉMMUNKÁS

Előfizetési ára: **A Romániai Vas-, Fém- és Vegyipari Munkások Szervezősége és kiadóhivatal:**
 Egész évre 60 Lei, félévre 30 Lei, Országos Szövetségének Hivatalos Közlönye Cluj-Kolozsvár, Calea Victoriei 59.
 megyedévre 15 L, egyes szám 5 L. Megjelenik minden hó 1-én (volt Magyar-utca) — Telefon 484.

A nyomor és szenvedés Májusa

Negyvenegy esztendő suhant el felettünk azóta, hogy Május Elseje a világ öntudatos munkásságának önalkotta ünnepe. És azóta minden évfordulón fölvirrad, hogy reményt nyújtson a szenvedőknek, összekovácsolja a proletárerőket, hogy megismertesse minden kizsákmányolttal az igazságot, mely után valamennyien vágyakozunk.

Amióta először fölarsant és a vihar tomboló erejével száguldoit körül a világon a májusi gondolat, azóta nagyot változott a világ. A szocializmus tipegő gyermekora elmúlt. A gyöngye szárnypróbálgatást az öntudatos osztályharc váltotta fel. A szocialista munkásmozgalom harcosai immár nemcsak szociálpolitikai alkotásokért harcolnak, hanem magáért a szocializmusért. A Május Elsejei ünnep, amelyet az uralkodóosztály a csavargók, a csöcselék napjának nevezett egykor, ma a legtöbb kultúr-államban törvényesen elismert ünnep és a „cucilisták”, kikre gépfegyverrel lövöldöztetett, ma országok vezetői és irányítói és ahol még nem azok, ott is döntő befolyást gyakorolnak az állami élet menetére.

De nemcsak a politikai, hanem a gazdasági helyzet is mélyreható változásokon ment át azóta. Amikor a párizsi kongresszus kimondta, hogy Május Elsejét a dolgozók világünnepévé avatja, már akkor is a gép volt a termelés tényezője. Az ember még nem volt korlátlan ura a mélységeknek és magasságoknak. A tudomány sok terén még bizonytalanul ténfergett az ember. Azóta azonban a gép lett a diktátor, amely kitermeli a munkanélküliek millióit és amely minden szakmában olyan mélyreható változásokat idéz elő a termelés folyamatában, hogy a mai termelőrendszer keretén belül kitermeli a szakmájukban fölöslegessé váló proletárok millióit. De éppen a gépdiktátor segíti elő a szocializmus megvalósulását, mint ahogy kitermelte a proletárosztályt. A kapitalizmus megdöntését a gépdiktátor segíti elő, amely önmagában hordja az új gazdasági világrend csiráit.

Az ideai Május Elseje a gondok és szenvedések dantei poklában találja a romániai proletáriátust. A munkanélküliek és éhínség küszöbén álló munkások tizezreinek nincs betévő falatja e szent ünnepünkön. A gyermekek százezrei a nyomor elleplezhetetlen nyomaival sápadt arcukon és lázban csillogó szemeikben a legsúlyosabb vádlói a mai társadalmi rendszernek, amely nem csupán a ma, de a holnapai és holnaputáni generáció gyilkosává válik azzal, hogy tétlenül szemléli a rettentő pusztításokat, amit a nyomor végez a dolgozóosztály és azok családjá között. A legsúlyosabb tavasz nehezedik ránk. Más években a télnek gyötrelmeit enyhítette a tavaszkor bekövetkező munkaalkalom. Az idén semmiféle munkaalkalom nincsen. A gyárak még mindig leépítenek, elbocsátják munkásaikat, jelölve annak, hogy a gazdasági válság szülte nyomor még nem érte el mélypontját. A gazdasági válság katasztrófális mivoltának közepette talál bennünket a Május Elsejei ünnep.

A jelek szerint minden okunk megvan a kétségbeesésre, a reménytelenségre. Valójában azonban nincs! Az új társadalmi rendek születését mindig megelőzték olyan jelenségek, mint a jelenlegiek. És ha figyelmesen nyomon kísérjük a történelem folyását, azt látjuk, hogy ezek a jelenségek voltak előhírnökei és elősegítői az új társadalmi rendszernek. Az egész világon az

A Nemzetközi Szakszervezeti Szövetség május elsejei felhívása

A világ valamennyi dolgozóhoz!

A világbékéért és a nyolcórás munkaidőért!

Még csak néhány nap választ el a Munka ünnepétől. A világ minden részében, az összes fajokhoz és nemzetiségekhez tartozó munkások együttesen készülnek Május Elsejének méltó megünneplésére, hogy egy érzésben, a nemzetközi szolidaritás érzésében egybeolvadtan demonstrálják a kapitalista elnyomatás alóli felszabadulásuk és a háborus szörnyeteg elpusztítása iránti szilárd elhatározásukat. Egyazon célért egyazon harcot folytatva, mind szorosabbra akarják zárni soraikat abban a kemény küzdelemben, melyet felszabadulásuk érdekében folytatnak.

A munkásosztály negyven éve harcol a békéért és a nyolcórás munkaidőért. S ezen negyvenévi harc alatt ezen nagy célkitűzéseink egyike sem vesztett sem szimbólikus, sem forradalmi értékéből.

Dacára a Népszövetségnek és a párizsi paktumnak, dacára Locarnonak és a leszerelési konferenciának, a világbéke ügye még sem tud olyan haladást elérni, amilyent a békét komolyan akarók remélték és remélnék. Az üres protokolláris formulákkal elűzött háboru továbbra is fenyegeti az emberiséget és továbbra fogja fenyegetni mindaddig, míg az országhatárokat nem ismerő öntudatos, megrendíthetetlen egységbe összeforrott proletárjai a világnak nem mutatják azt az akaratot és azt az erőt, mely minden háborus hajlamosságot megghusíthat és a kapitalista rendszerből kifolyó minden gazdasági és nemzeti ellentétet megsemmisíthet.

Május Elsején a munkásság ennek az egész világot átfogó békének a szolgálatába kell állítsa erejét. Ma sokkal nagyobb mértékben mint eddig, szükséges, hogy a békét szerető munkástömegek az utcára kivonulva, a háboru elleni gyűlöletüket nyilvánítsák. A megismétlődő, de eredménytelenségre kárhoztatott leszerelési konferenciák nem szabad ellanyhítsák vagy pedig megtévesszék éberségüket. Az angol munkáskormány jóhiszeműsége és dicséretre méltó szándékai nem tudták megakadályozni azt a sajnálatos tényt, hogy a tengeri leszerelési konferencia egy újabb fegyverkezési verseny kiinduló pontja lett.

A Nemzetközi Szakszervezeti Szövetség.

utóbbi időben végigvonuló gazdasági katasztrófák a kapitalista termelőrend végvonaglásának tünete. Következhetik-e más, mint összeomlása? Semmiesetre! Hiszen összeomlását önmaga segíti elő, azzal, hogy szembeszáll még azokkal a követelésekkel is, amelyek mindenekelőtt a saját számára volnának ésszerűek. Ellenszegül a hatóság munkaidőnek, holott csupán ezzel lehetne a válság és racionalizálás következtében munkanélkülivé lett munkások foglalkoztatását s ezzel létfenntartását biztosítani. Ellene szegül azoknak a szociálpolitikai követeléseknek, amelyek a nyomor enyhítését szolgálják hivatottak. Mindent elkövet a kapitalizmus, hogy megnehezítse a dolgozóosztály boldogulását, miáltal önmaga pusztulását segíti elő.

A történelmi fejlődés is a mi számunkra dol-

Amidőn tehát az egész világ városi és falvakbeli dolgozóinak nagy tömegei Május Elsején egybe olvadnak, a legenergikusabban és hatalmukkal alátámasztottan kell követeljük végetvetését minden szemfényvesztésnek, minden olyan nagyhangú kijelentésnek, mely nem eredményezi a világbéke komoly megerősítését.

Harsogjon mindenütt a jelszó:

Soha többé háboru!

Megszüntetni a fegyverkezést!

A szivekben pedig éljen és gyarapodjék a világbéke ügyéért való lelkesedés és az ennek érdekében való áldozathozatalhoz szükséges erkölcsi erő.

Nem kevésbé komoly a helyzet a munkásosztály gazdasági felszabadulását elősegítő nyolcórás munkaidőre vonatkozóan.

A munkásság ezen nagyfontosságú szociális reformja körül elkeseredett harcok fognak folyni 1930-ban is. A nyolcórás munkaidő még mindig nem minden dolgozónak biztosított joga. A kapitalizmus reakciós elemei nem nyugosznak, nem szerelnék le. A nemzetközileg összefogó munkaadók még mindig nem mondtak le a gazdasági diktatúrára és kizsákmányolásra irányuló igényeikről. Sőt, a fokozódó gazdasági válságot céljaik érdekében felhasználva, előbbi hatalmuk maradéknélküli visszaállítását remélik.

Bár a munkásság számottevő csoportjai ez évben is összefognak, hogy a munkaidő jelentős megrövidítését saját erejükkel vívják ki, mindazonáltal kötelessége az egész munkásosztálynak, hogy kivívott pozíciói védelmében, valamint a tőkés részéről jövő támadások kivédésére megkettőzze akaraterejét és kitartását.

A világ dolgozói határozottsággal és odaadással kell kimutassák béke- és felszabadulási akaratukat ez évben is. S a béke biztosításáért, a szabadságért és a társadalmi igazságért folytatott harcukban a céltudatos harcosok milliói észretérítő figyelmeztetést kell adjanak a reakciós elemeknek, valamint a gyűlöletet szító nacionalizmus üzéreinek.

gozik. Nekünk pedig az a hivatásunk, hogy az események kifejlődését sietessük fölvilágosító és szervező munkával, az osztályharc fokozottabb alkalmazásával. Egyedül a munkásosztályon mulik, mikor válik ténylegesen valóra a Májusi gondolat, a szocializmus célkitűzése. Marx megmondotta, hogy a proletárosztály föl-szabadulása csak a saját műve lehet. Ennek előfeltételei, hogy a munkásság gazdaságilag és politikailag szervezkedjen, hogy a munkásajtó olvasásával szocialista öntudatot sajátítson el. Abban a pillanatban, amikor az országosan és nemzetközileg a munkásosztály nagy többsége a szocializmus vörös lobogója alá sorakozott, az övé a győzelem. Erre tanít a Május Elseje. Kövessük tanítását, hogy mielőbb föl-szabadulhassunk a kapitalizmus nyomora és szenvedései alól.

Miként lett a mienk a vörös zászló?

Irtá: **Kunfi Zsigmond**

Vörös zászlók lengenek ma mindenütt, ahol szocialisták tüntetnek az uralomra hivatott munka eljövendő világáért, tüntetnek a mult hatalmai ellen. Vörös szallagokkal, vörös virágokkal ékeskedünk a szolgátság és kizsákmányolás korhadt és utálatos világa elleni harci kedvünkben. Ahol az elnyomók erőszaka megakadályozza a nyílt tüntetést, ott párházaikban, szakszervezeti helyiségekben, rejtett szobáikban gyülekeznek a munkások és a szabadságyilkosok elleni gyűlölet lázadó gondolataival, izzó érzéseivel tesznek hitet vörös zászlójuk mellett. Sok helyen csak széthasított vörös szövetségek, amelyeket sikerült a fogdmegek kezéből kiragadni s most annál gondosabban őrzik, mert az elmúlt nagyságra emlékeztetnek és annak boldog visszatérését jelentik. Vörös a valódi szabadság színe, a vörös lobogó a társadalmi forradalom lobogója lett, szeretik és ujjongva üdvözlők azok, akik a jövendő ígéreteit hordják szívében, dühösen és remegve tekintenek rá azok, akiknek ez a fölvonuló vörös zászlóerdő, ez a megfordított — mert életet hirdető — birnami erdő uralmuk közelgő végét jósolja.

Miként lett a vörös zászló a társadalmi forradalom zászlója? Ritkán beszélnek erről a történelmi könyvek, alaposan hallgat e kérdésről a zászló- és cimertan is. Pedig ennek a története érdekes és különös: nemcsak maga a vörös zászló jelképe a küzdő forradalmi népnek, hanem története is jelképe annak, hogy miként változott meg a nép helyzete a történelem folyamán.

A vörös zászló hosszú évszázadokon át a minden akadály nélkül és legkegyetlenebb módon uralkodó korlátlan királyi hatalom lobogója volt, jelképe volt az *ostromállapot* és a *rögtönítélő bíráskodás* elrendelésének. Amikor a XVIII. század Franciaországában az éhező paraszt nép föllázadt a nemes urak és kövér papok ellen, a koldusokká és rablókká züllesztett mesterségek csapatokba verődtek, hogy fölroptassák a vöröskakast a földesurak kastélyaira, hogy kifosszák a péküzleteket, amikor a jogfosztottak nem tűrhették tovább a hűbérállam embertelen elnyomását: akkor a királyi hivatalnokok a fenyegetett tulajdon védelmére kihirdették a hadiállapotot és a minden törvényt, minden emberi és jogi tekintetet eltipró hatalom látható jelét kibontották a vörös zászlót.

Még a nagy francia forradalomban is az történt, hogy a hatalomra és merészségre kapott ellenforradalom Párisban a Mars-mezőn 1791 július 17-én a kibontott vörös zászló alatt rendezett szörnyű vérfürdőt Páris forradalmi népében. A vörös zászló volt a visszaállított királyi és ujonnan támadt nagypolgári hatalom jelképe, amely uralmát a forradalmi nép kiontott vérével akarta megszilárdítani.

De 1792 augusztus 10-én és az ezt megelőző izgalmas, vajudó hetekben megjött a fordulat nemcsak a francia monarchia, az európai demokrácia történelmében, hanem a vörös zászló történetében is. Franciaország népe már három év óta zudította rohamait az állam régi politikai szervezete, a társadalom régi szociális rendje ellen. Elsőpörte a feudalizmus maradványait, amelyek a jómodu polgárokat nyomták, de nem önmagáért, hanem inkább a vagyonos nagypolgárságért ontotta vérért mértéktelenül a fölkelésekben. A nemes visszanyomták, a *nagypolgár* lépett a politika és társadalom uraként a színpadra. Páris királyi várában, a Tuillériákban még mindig az esküszegő király és a hazaáruló „osztrák nő”, Mária Terézia leánya ült, egyetlen gondolatától eltelve, hogy idegen katonai segítséget hívjanak be és a gyűlölt párisi csöcselékét az osztrák, porosz és spanyol szuronyokkal kergessék szét. Koblenzben, a Rajna partján gyülekeztek az elűzött nemes urak, a zsákmányra szomjas püspökök, akiknek az volt a feladatuk, hogy Európa valamennyi fejedelmi udvarát megdolgozzák és idegen szuronyok segítségével visszaállítsák Franciaországban a nemesség lecsuszott uralmát. A forradalom első viharából olyan alkotmány keletkezett, amely megpecsételte a szegények jogtalanságát. Az alkotmány kiszolgáltatta az államot a gazdagoknak, a végrehajtó hatalom élén meghagyta a hadviselő külföld szövetségét, a királyt:

ilyképpen a forradalomból született alkotmány a szabadság veszedelme lett. A szabadságot csak úgy lehetett megmenteni, ha a nép ledönti ezt az alkotmányt, kiragadja a hatalom gyeplőit a gazdagok kezéből, akik Páris lakosságát kiéheztették és a műhelyekből az utcára dobták. Csak új forradalom hozhatta meg az üdvösséget.

Ezt a munkát csak a fölfegyverzett népnek minden eddigit felülmúló fölkelése végezhetette el. Az akkori Páris külvárosának kis korcsmaszobáiban, Saint-Antonie külvárosában jöttek össze azok a férfiak, akik meg akarták menteni a „szabadságot és hazát” és új fölkelést akartak támasztani. Ennek a fölkelésnek előkészítése és megbeszélése közben merült föl az a gondolat, hogy a vörös zászlót a forradalmi nép jelvé-

Titán a nép

*Titán vagy nép, erőd hatalma
Igdába hajta mindent már.
Tied a mélység birodalma,
A víz, a lég és — nincs határ.
Kezed nyomán a végtelennek
Holt anyagából csodák kelnek:
Kő a kövön alig maradt,
Hát rab csupán — te légy magad?*

*Hajnal dereng, lazul a járom,
Piros jövendő napja kél,
Amott a messzi láthatáron.
Proletár ébredj, higgy, remélj!
Ha egybeforr lobogó vágyban
Mind, aki gyenge egymagában,
Lehull a lánc — szállhat dalunk —
A világ urai vagyunk.*

VAN CZÁK JÁNOS.

nyévé kell tenni. Chaumette, a párisi kommun későbbi főügyésze, akit aztán Robespierre, mint baloldali forradalmárt vérpadra küldött, ezt írja visszaemlékezéseiben:

A Cordellerek klubjában, ahol Danton gyűjtötte össze híveit, voltak különböző bizottságok, amelyek a fölkelést előkészítették, ezek között egy azzal volt megbízva, hogy gondoskodjék vörös zászlóról, ezzel a fölírással: „A nép rögtönítélő bírátsága az udvar lázadása ellen”. E zászló alatt kellett gyülekezniük a szabad férfiaknak, a valóságos köztársaságiaknak, akik barátjuk, gyermekük, rokonuk halálát akarták megtorolni, akiket július 17-én a Mars-mezőn meggyilkoltak.

Az eseményeknek egy másik részvevője, a jakobinus Carra némileg eltérően adja elő ezt a dolgot:

A Soleil d'Or (Arany nap) korcsmában a Saint Antonie utcában, a Bastille mellett, ahol a *fölkelők bizottsága* tartotta üléseit, megjelent egy este az amerikai Fournier s egy vörös zászlót hozott hozzánk. En azt javasoltam, hogy e zászlót használjuk a következő felirattal: „A szuverén nép rögtönítélő bírátsága a végrehajtó hatalom lázadása ellen”.

Mindegy, hogy e két előadás közül melyik a fontosabb, a gondolat, hogy a törvények fölött álló királyi hatalom jelvényét a fölkelő nép diktatúrájának jelvényévé tegyék, a forradalmároknál egyszerűen teiszésre talált. Negyvennyolc községi kerületből harminc elfogadta a zászlót és a külvárosokban s a szövetségesek között (így nevezték a vidékről érkező forradalmár polgár katonákat) sok ilyen zászló került kézbe. És amikor Páris népe augusztus 10-én fölzendült s a Tuillériákat elfoglalta, a király trónvesztését és foglyulejtését kikényszerítette, amikor a cenzusos választójogot megdöntötte és az általános választójogot kivívta, amikor Páris forradalmi kommunéját az elkövetkezendő forradalmi évek valóságos hatalmává emelte, ekkor meneteltek először vörös zászló alatt tömegei. A demokráciát és köztársaságot ez alatt a jelvény alatt vívták ki, a nagypolgári uralmat ez alatt a jelvény alatt döntötték meg Franciaországban és amíg a nép ostromállapota a végrehajtó hatalommal szemben fennállt, addig Franciaországban és Párisban annyi és olyan szocializmust valósítottak meg, amennyi és amilyen az akkori viszonyok közt társadalmilag és gazdaságilag egyáltalán lehetséges volt.

Páris munkásai és forradalmár kispolgárai voltak azok, akik az augusztus 10-iki diadalt kiküzdötték és így a vörös zászló szétszakít-hatatlanul egybefűzve maradt tudatukban a

népnek a hatalmasok és gazdagok elleni föllázadásával. Csak Bonaparte Napoleon katonai diktatúrája rántotta le ezt és húzta föl helyébe a polgári forradalom harci dicsőségét és győzelmét hirdető *háromszínű lobogót*. 1814 után azonban ennek is el kellett tűnnie a visszahelyezett Bourbonok *fehértollomos lobogója* elől. Európa egyesült uralkodói megmentették Franciaország trónját a régi királyi ház számára. A lázadás vörös zászlójára való emlékezés sokáig csak párisi hagyományként élt tovább. Amikor a lyoni selyemgyárak munkásai 1831-ben a munkáltatók elleni első nagy európai proletárforradalmát lángra lobbantották, a kiéheztetett selyemszövedők *fekete zászlókat* hordoztak, az éhség és nyomor zászlóit csapataik élén. De már az 1848. évi francia forradalomban hatalmasan fölgylött az 1792-ben vörös zászló alatt kivívott diadal emléke és amikor a párisi munkások a februári forradalmat politikai forradalomból szociális forradalommá akarták fejleszteni, az ideiglenes kormánytól azt követelték, hogy a vörös zászló legyen a *köztársaság lobogója*.

Ekkor mondhatta nekik Lamartine, a költő és polgári államférfiu félig komolyan félig gunyosan:

— A trikolor bejárta a világot, a vörös zászló a nép vérében ázva csak a Mars-mezőt.

Azóta a dolgok alaposan megváltoztak: a vörös zászlóra került a sor, hogy bejárja a világot, hogy hirdesse az elnyomottaknak és kifosztottaknak a vidám üzenetét, hogy a világ érlelődik a szocializmus felé. De azért jó visszaemlékezni eredetére és fejlődésére: akkor lett a mienk, amikor a nép kezében megfordult a bot vége és kihirdette az *ostromállapotot az uralkodók és vagyonosok ellen*. Május Elsején a vörös zászlók tizezrei arra figyelmeztetnek bennünket, hogy amit ezen a nevezetes napon Páris népe a népellenes hatalom hatalmas fellegvára ellen megselekedett, azt világméretben kell végrehajtanunk. A vörös zászló: ez annak a belátásnak hirdetője, hogy csak a polgári társadalom elleni kiméletlen harcban tudjuk helyünket megállani és a diadalt kivívni. Amint Jaurès mondotta: „A vörös zászló azt mondja: mi, a nép, mi vagyunk most a jog. Mi, a nép, mi vagyunk most a törvény. Mi, a nép, mi vagyunk a hatalom forrása... aki szembe száll a néppel, az a valóságos törvényesség ellen lázad föl és mindazok ellen mi most rögtönítélő bíráskodást hirdetünk. Nem mi vagyunk a lázadók. A lázadás ott fészkel a gazdagok és hatalmasok termeiben és az igazi haza s az igazi szabadság nevében mi bontjuk ki ellenük a vörös zászlót, a törvényes érvényesülés lobogóját.”

(1927 május 1. Arbeiter-Zeitung.)

A világgazdaság és a munkás

A munkás a szakszervezeti mozgalom iskolájában tanulja megismerni az egyes országok gazdasági viszonyait, amelyek a *világkereskedelemben* az ország egymásközötti árucseréjében nyilvánul meg. Tudja, hogy ez az árucseré a különböző éghajlat, a talaj minősége, a földalatti és föld fölötti nyersanyagok miatt, nem kevésbé a népek különbözősége és az általuk lakott földterület minősége szerint és miatt áll elő. A munkás évtizedek alatt arra a tapasztalatra jutott, hogy a gazdasági föllendülések, vagy a gazdasági válságok országról-országra haladva elérnek a világgazdaságig és az összefüggések láncolatán keresztül éreztetik és váltják ki jó, vagy káros hatásukat. Gyakran látja a munkás más országok konjunkturáinak hatását és az erre gyakorolt különböző befolyásokat a saját országának munkapiacán. Ha a termelvényeik kelendő-sége a belföldi piacon szünetel, ami a munkálkodás idejének megrövidítésével és munkáselbocsátással jár, akkor a fölvilágosodott munkás tekintete szükségszerűen kifelé, a nagyvilág felé irányul és felvetődik előtte a kérdés: nem volna-e a hazainál jobb elhelyezési lehetősége. Az áruk előállítására, a hazai munkabérek, valamint ezeknek vásárlóértéke satöbbi gondolatok körében mindjobban előretörnek. És ha az elgondolásai közepette egy és más sötétnek, reménytelennek látszik, akkor megszületik az elhatározása a hazája elhagyására és kivándorol az elképzelt jobb világba.

A tanul munkás termelőerejének tulajdon-ságain túl sokkal jobban tudja és látja a világgazdasághoz való tartozandóságát, mint fo-

gyasztó. A kenyérmagvak és egyéb élelmiszerek behozatalánál leginkább érzi azt az erős fonalat, amelyet a világgazdaság a kulturemberiség köré von. A munkás tudja, hogyha a földön élni és fejlődni akar, akkor minden életigényével rá van utalva a világgazdaság surlodás nélküli működésére, melyet a népek egymást megértése és együttműködése adhat csak meg.

Az előző évtizedekben a munkások előtt inkább a hazai szociálpolitika kérdése volt a lényeges. A szakszervezetek minden erejüket a tömegek megszervezésére, a munkabérek emelésére és a munkaidő megrövidítésére, valamint a kollektív megállapodások rendszerének kiépítésére fordították. Állam és munkáltatók a gazdaságpolitikai együttműködésből kizárták őket.

Szervezeteinek megerősödése és a munkaerő fölötti rendelkezése, a háború után a munkásokat önkéntelenül

gazdaságpolitikai és világgazdaságpolitikai föladatak elé állította.

A világháború forradalmi tüzeiből egy új világ keletkezett. Az egyes országok egymástól el voltak zárva. Eddig ismeretlen tömegmunka nélkülség van itt is, amott is. Az állandó munka nélküli hadak jelei

a világgazdaság átrétegződésének és az erők eltolódásának.

A munkásnak az ő kereskedelempolitikai álláspontját mint termelőnek kellett fölismernie. El kellett ismernie emellett, hogy az ipari fejlődésben elmaradt országoknak is meg van a joguk az ipari fejlődéshez. Az alacsony életnivó emelése, nem a magasnak súlyosztatása — ezért folytak harcai.

Az ő küzdelmei a nemzetközi munkamegosztást célozzák.

A kereskedelempolitikában gyakran sajátságos helyzetek adódnak. Azonban a nehézségek csakis megértéssel oldhatók meg. Ellenére mindennek, meg kell látni, hogy a munkásnak a világ gazdasági kérdésével való foglalkozása többet jelent, mint bármely általános érdek kérdésének foglalkozásánál.

A világgazdaság kérdése számára életszükséglet lett.

Kényszer és az akarat vezették a munkást a gazdálkodás demokratizálásának követeléséhez.

Ezelőtt messzemenően, automatikusan irányította a gazdálkodást a szembenálló versengés. Ma a szabadgazdálkodást kiszorítja a kötött vagy a szervezett gazdálkodás. A kötött gazdálkodást a kartellek, konszernek, trösztök és egyedárusok folytatják, amelyek erős ellenállásra szorúlnak. Az az egyöntetű eljárás, amelyet a kötött kapitalizmus folytat minden országban, kiváltja a munkásság beavatkozási jogának igénylését.

A nemzetközi szakszervezeti mozgalmak

az a föladata, hogy irányt mutasson minden ország munkásságának gazdaságpolitikai tevékenységükhöz. A nemzetközi szakszervezeti szövetségnek ilyen irányu programja van is már, amely két részre oszlik:

az egyik a nemzeti, a másik a nemzetközi rész.

Követeli, hogy a Népszövetség egy

nemzetközi gazdasági hivatalt létesítsen a munkásság együttműködésével.

A nemzetközi kartellek és trösztök kerüljenek szigorú ellenőrzés alá. Fontos követelés

az elmaradottabb országokban divó munkaföltételek egyenlősítése az előrehaladottabb országok munkaföltételeihez.

Ezeknek az irányoknak a fontossága mellett e program szerint, a belső piac marad továbbra is a magva minden gazdaságpolitikának, a világgazdálkodás szempontjából is.

A szociálpolitika és gazdaságpolitika elvezet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatalba. Ennek föladata a munkaerőnek egyenlőten felhasználását a lehetőséghez képest megakadályozni. Beleszólhat minden ország szociálpolitikájába. A munkásság szervezett erejét állítsa a világgazdasági mozgalom szolgálatába, amely meghozza az egész emberiség jólétét.

Prahova völgye

Mint ahogyan a föld gyomrában levő erők fáradhatatlanul működnek, hogy azután hatalmas lángnyelvek alakjában a föld felszínén kirobbanva elvesznek a világegyetemben, épp úgy a kapitalizmus és a munka között soha meg nem szűnő folytonos erők vivják egymással elkeseredett harcukat.

Mikor azt hinnők, hogy a kollektívszerződés megkötésével, vagy a döntőbírósg határozata folytán itt vagy amott helyre áll a béke, talán éppen akkor tör ki újult erővel a legkeményebb, legelkeseredettebb küzdelem.

Prahova völgye egy tűzkatlan a föld alatt és a föld felett is. A munkásság életnivóját leförték a petroleumtársaságok olyannyira, hogy a legminimálisabb életszükségleteket sem fedezhetik a keresetükből. Primitív rabszolgasorsban tengődnek Prahova völgyének tizezrei, ezzel szemben a petroleumtársaságok bőven pazarolják a pénzt, hogy e sorsban tengődő munkásoknak egy emberségesebb megélhetés felé irányuló törekvéseik minél később valósuljanak meg. A létért való küzdelem megindult Prahova völgye egész területén. A sztrájkjogtól megfosztott munkásság egyelőre a törvény szellemének a figyelembevételével döntőbírósgok útján igyekezett követeléseinek kisebb vagy nagyobb sikerrel érvényt szerezni. A munkásság megmozdulásának elnyomói most bosszút forraltak. A „Creditul Miner“ moreni igazgatója Ebbin és ennek mérnöke Trandafirescu, megkezdték a munkások üldözését, elnyomását és a vezető bizalmiférfiak elbocsájtását. Az elbocsájtott bizalmiférfiak tragédiája még nem nyert befejezést. Ezután következik a fekete lista. Az elbocsájtottak egy, két vagy három kereszttel vannak megjelölve a fekete listán aszerint, mint ahogy kevésbé — közepes avagy egészen — veszedelmes felforgatóknak minősítették. Prahova völgyében ezek részére már nincsen munka. Ebbin igazgató ur fekete listája megtette hatását az összes petroleumtársaságok körében. Az ítéletet kimondták — pusztulásra ítélni a munkások képviselőit, mert ezek a kapitalizmus kizsákmányolásának útjában állanak.

És milyen nagyszerűen hangzik a sztrájk-törvénynek a munka szabadságáról szóló első törvénycikke.

1. Cikk. A törvények és fennálló szabályzatok, valamint a jelen törvény határozatain belül mindenki számára biztosítatik a tetszése szerinti szabad munkálkodás joga.

A munkásság öntudatraébredésének korszakában mindenhol megnyilvánult a kapitalizmusnak legreakciósabb ténykedése, de minél nagyobb volt az elnyomatás, annál szívósabban törtetett előre a munkásság a felszabadulás útján.

A szakszervezeteket erőssé tenni, ez a legfőbb feladatuk a prahovavölgyi munkásságnak.

A vajdahunyadi vasipari üzemek munkásainak jogaiból nap-nap után lenyírbálnak

Az ipar és kereskedelmi minisztérium hatásköre alá tartozó vajdahunyadi állami vasbányák igazgatósága minden törvényesség ellenére lenyírbál a munkásság meglevő jogaiból.

A munkaszerződés törvényének a fizetéses szabadságra vonatkozó egyenes és nyílt rendelkezése ellenére, az igazgatóság korlátozza a fizetéses szabadság folyósítását olyan értelemben, hogy csak a nyugdíjalapra jogosult munkásoknak ismeri el a fizetéses szabadságot. De ezek részére is a szabadság folyósításánál nem a tényleges szolgálati időt veszik alapul, hanem azt, hogy a munkás mennyi idő óta fizeti a nyugdíjalapot. Az igazgatóság törvénytelen eljárásának következményeképpen olyan munkások is elesnek a fizetéses szabadságtól, akik az üzemben 25—30 évi szolgálattal bírnak és akiknek törvényesen a szabadság maximuma jár. A vajdahunyadi kizsákmányolt vasipari munkásság legnagyobb része, mintegy 80%-a ilyenformán meg van fosztva legelemibb jogától, a fizetéses szabadságtól.

Ha ez a jogfosztás egy magánkapitalista vállalatnál történe, úgy a kapitalista természetrajzánál fogva nem keltene olyan meglepetést, mint az a tény, hogy ez a súlyos igazságtalanság az állam rabszolgáinak a bőrre történik.

Betegség esetén az első hét napra eső fizetés folyósítását szintén megtagadja az igazgatóság

és önkényes módon elrabolja a munkástól azt, ami különben jogot, kenyeret jelent.

Óriási elégedetlenséget keltett a kereskedelmi miniszter 12077/1930. számú rendelete, melynek értelmében a nyugdíjalap járulékot felemelték I. oszt. 144, II. oszt. 120 és III. oszt. 96 leire, ezzel szemben a nyugdíjsegélyek semmivel sem lettek felemelve, azok maradtak a régi formájukban, sőt még ezeket sem igen fizetik ki. A munkásság nyugdíjalapjára befizetett pénzből raktárakat, cipézműhelyt, mézszárszéket és szanatóriumot építettek, természetesen mindezek az urak kényelmét vannak hivatva biztosítani és a megmaradt pénzfelesleget hadikölcsönbe írták, hogy ezzel, illetve a munkásságtól elsikasztott pénzzel bizonyítsák jó hazafiságukat. Milyen nagyszerű jó hazafiaknak bizonyulnak az állam kasszájából zsirosan megfizetett urak akkor, amikor a munkásság vérverejtékét kell hadikölcsönbe adni.

A nyugdíjalapra befolyt hatalmas összegek eltűntek az urak kezén és most a megrokkant, munkaképtelenné vált munkást mint egy nyomorultat, kinullázzák a jogaiból.

A munkás jó arra, hogy termeljen, hasznot hajtson, fizessen magas nyugdíjalapot és aztán nyomorultul elpusztuljon.

Ez a kapitalista állam képviselőinek felfogása, de e felfogásoknak az ellenhatása: hinni a szocializmus jövőjében és kiépíteni, nagygyá tenni a szakszervezetet.

Halálozások

Muresán József villanyszerelő szaktársunkat, a cluj-i vasmunkás csoportnak egy régi tagját megrázó szerencsétlenség érte. Április hó 15-én szolgálat teljesítés közben a magasfeszültségű, mintegy 3000 voltos áram azonnal megölte. Ugyanez a szomorú sors érte, a segítségére siető Hrasch János lakatos szaktársat, a dohánygyári szakszervezetnek a tagját. E két szaktársunk borzasztó szerencsétlenségéért a cluj-i villanytelep igazgatóságát terheli a felelősség. Az elég gyakran előforduló balesetek elhárítására, ugylátszik az igazgatóság nem sok gondot fordít. A munkásság életbiztonsága igen kevés szerepet játszik az igazgatóságnál. Mert csak így történhetik meg, hogy a transzformátorok felmondják a szolgálatot s e hibákból kifolyólag, családos emberek a kapitalizmus rideg és minden emberi érzésből kivetkőzött áldozataivá válnak. Pedig nem lehet arról panaszkodni, hogy a városi villanytelep üzemeinél nem volna elég mérnök és jól megfizetett műszaki vezető s talán éppen ezek sokaságánál fogva vannak annyira elhanyagolva a villanytelep üzemei. A jövőre vonatkozólag a munkásság meg fogja tenni a kellő lépéseket, hogy az igazgatóság hanyagsága ne okozzon ilyen megrázó és szomorú emlékeket hátrahagyó baleseteket. Elvárja a munkásság, hogyha már az életét visszaadni elhalt szaktársunknak nem is lehet, de az árváinak neveléséről történjen gondoskodás és megfelelő anyagi kárpótlásban részesüljenek.

Mindkét szaktársunk temetése április 18-án délután ment végbe. A szerencsétlenül járt szaktársak koporsójánál Rusu Simon, Bruder Ferenc és Gyurka Aladár szaktársak mondtak búcsút.

Hosszas proletár betegség után április hó 9-én halt meg Veszeli József szaktársunk, a Bocsa-Romana-i csoport tagja. Temetése április 11-én, délután 3 órakor történt, amelyen a munkás zenekar és a szakszervezet tagjainak teljes száma vett részt. Emlékét a vasmunkásság kegyelettel megőrzi.

Folyó évi április hó 18-án, 25 éves korában halt meg Achim Maxim szaktárs, a Bocsa-Romana-i csoportunk lelkes tagja. A kapitalista társadalmi rendnek egy újabb áldozata volt Maxim szaktárs, aki proletárbetegségben halt meg. Temetésén csoportunk s a munkásdalárda tagjai nagy számmal vettek részt. Koporsójánál Cornel Pankan tanító mondott megható búcsúbeszédet. Elhalt szaktársunk emlékét kegyelettel megőrizzük.

Zárolás! A tomesdi üvegesmunkások bérmozgalom előtt állanak. A bérmozgalom elintézéséig minden üvegesmunkás részére ez a hely zárva van és munkát itt egy üvegesmunkás sem vállalhat.

Üveges munkások köréből

A tomesdi üvegyár munkásai rég mult idők óta nem kapják meg a megdolgozott időre járó munkabéruket. Évek hosszú során bonokkal fizet a gyár igazgatósága és ezekkel arra kényszeríti kiszípolozott rabszolgáit, hogy az igazgató sógorának kantinjából vásároljanak, mert csak itt váltják be a bonokat. Hiába hívtuk fel a helyi hatóságok figyelmét, hiába emeltünk panaszt az illetékes minisztériumnál, — a rendszer továbbra megmaradt. Az igazgató Ur sógorának kantinja nagyszerűen virágzik, üzleti éveit várakozáson felüli haszonnal zárja le, — mert hiszen versenyen kívül áll és hitvány portékáit ráerőszakolja a beasszott arcu üvegesmunkásokra és ezek családjaira.

E tarthatatlan állapotok megváltoztatására a munkásság az utóbbi időben a legélesebb formában foglalt állást. A munkások követelték munkabéruik kellő időben való kifizetését, — amire a munkaadó 5 munkás elbocsájtásával válaszolt.

A munkaadói terror ellenére sem hátráltak vissza munkástársaink s el vannak szánva, hogy jogaik kiküzdéséért a legmesszebbmenő harcot folytatják. Összes követeléseiket a napokban foglalták memorandumba és a tomesvári inspektorátusnak benyújtották. Közlebből sor kerül a memorandumban foglalt pontok tárgyalására és az eredményt szaklapunk jövő számában közöljük.

Avrigl üvegyár. A munkások szintén nagyon nehéz körülmények között élnek. Munkabéruiket rendszerint 3—4 hónapi késéssel kapják meg, hosszas utánjárással. Az üzem és munkásai között fennálló kollektív szerződés már régebbi idő óta lejárt. A közeli időben a munkások megkezdik az új kollektív szerződés iránti harukat.

Tordai üvegyár. Az üzem igazgatósága és a munkások között fennálló kollektív szerződésben foglalt jogokat csak a szervezett munkások élvezik.

Az igazgatóság azon a jogcimen, hogy a szervezeten munkások nem tartoznak a kollektív szerződés hatásköré alá, megtagadta ezek részére a fizetési szabadság folyósítását, valamint azon jogokat, amelyeket szervezett munkások élveznek. Az üzemi lakatosok és a napszámosok belátták, hogy szervezetenlenségükkel saját maguknak okoztak igen súlyos anyagi károkat és megkezdtek a szervezkedést. Az igazgatóság most az elbocsájtásokkal törekszik megakadályozni a szervezkedést, hogy a reája háruló kötelezettségek elől kibujhasson.

Ami nem sikerült a leghatalmasabb trösztök élén álló kapitalistáknak — a szervezkedést meggátolni — úgy nem fogunk csalatkozni ama meggyőződésünkben sem, hogy a tordai üvegyár igazgatóságától megindított akadályok elháríthatnak a szervezkedés útjából.

A petrozsényi villamosmű kollektív szerződése

A zsilvölgyi kerületi titkárság által benyújtott memorandum, amely a petrozsényi villamosmű munkásainak kollektív szerződéses követeléseit tartalmazza, 1930 március 22-én került tárgyalásra. A munkásság képviselőiben Gárbovean Simon kerületi titkár, Láig Stanislav és Manea Áron szaktársak vezették a tárgyalásokat. A memorandumban foglalt pontokban március 22—25-én két esetben tartott tárgyalások alkalmával teljes megegyezés jött létre és a kollektív szerződés a felek megkötötték.

Az új kollektív szerződés tartama egy év, 1930 április hó 1-től 1931 április hó 31-ig. Amennyiben 3 hónappal előbb a lejárat előtt a szerződő felek egyike sem mondaná fel, úgy magától meghosszabbítottnak tekintendő.

A munkabérek 6—6 havonként revizió alá veendő a szerződő felek által megállapított index alapján. Tartalmazza a kollektív szerződés a munkásság törvényének fontosabb rendelkezéseit, ugymint fizetési szabadság, betegség és halálesetekben a munkás vagy családjának kártalanítása stb., valamint a vasárnapi munkaszüneti törvényben megállapított munkaszüneti napokat.

Munkaidő napi 8 vagyis heti 48 óra. Az üzem munkásai díjmentes világító áramot kapnak, nős munkások 3 lámpát és nőtlének 1 lámpát.

Fizetések:

- A szakmunkások 4 osztályba osztatnak:
A régi fizetések a következők:
I. oszt. 19—20—21—22 lei,
II. oszt. 15—16—17—18 lei,
III. oszt. 11—12—13—14 lei,
IV. oszt. 7—8—9—10 lei.

A napszámosok egy fizetési osztályba soroztatnak. A fizetések 8% béremeléssel felemelendők. A nős munkások még havi 1100 lei lakás és fűtéspótlékot kapnak.

A rendes munkaidőn túl és az ünnepnapokon végzett túlórák 50%-os pótdíjjal fizetendők. Újév, husvét, pünkösd, karácsony első két napján, valamint május 1-én végzett munkaidő 100%-os pótdíjjal fizetendők. Amennyiben a munkás a városon kívül dolgozna a 8 órai időn túl, a megállapított pótdíjon kívül még külön 50 lei napi átalányban részesül.

A kollektív szerződésben elért eredményeket, ha figyelembe vesszük a jelenlegi gazdasági körülményeket, kielégítő eredményeknek könyvelhetjük el. Szaktársainknak pihenés nélkül kell küzdeniök szakszervezetük megerősítéséért és a jövőben egy biztos talajon újabb vívmányokat fognak kicsikarni a már kicsikart vívmányok fenntartása mellett.

A cluj vasmunkások taggyűlése

A kolozsvári vas- és fémmunkások történelmi jelentőségű taggyűlést tartottak 1930 március 26-án. Ezen a taggyűlésen szaktársaink olyan határozatot hoztak, amely valóban a legmélyebb szocialista meggyőződésnek, a lankadatlan osztályharc szellemének és a szakszervezethez való ragaszkodásának fenkölt szimbolizmusát fejezi ki.

A taggyűlésen nagyszámban megjelent szaktársaink egyöntetűen elhatározták a vasas munkásokon felépítését és e célra minden szervezett munkásnak 6 hónapon keresztül heti 1 órabérének a leadását.

Nagy áldozatkészségre szánták el magukat vasas szaktársaink, de az áldozatkészség eme megnyilvánulásának ugyanolyan mértékben meglesznek aztán a gyümölcsei. A cluj vasas szaktársainknak még ez évben felépül a Munkás-Otthon. Az Otthon felépítésével járó anyagiak legnagyobb részét a cluj vasas szaktársaink teremtették elő. Hosszu évek során szorgalmasan fizették a csoportnál bevezetett 1 lejes Otthon-alapot s e lejekből százezrek lettek. De az áldozatkészség nem állott meg e határánál. A szakszervezet iránt való ragaszkodás mélyebb barázdákat szántott szaktársaink öntudatába s ennek köszönhető a fentebb hozott határozat, amellyel most már lehetőség nyílt a cluj vasmunkásság templomának felépítésére.

Az Otthon felépítésének terveit Bartalis és Rusu szaktársak ismertették. Komoly és hosszu vita következett majd, de minden egyes felszólaló szaktárs egyet értett abban, hogy az Otthon felépítése mulhatatlanul szükséges és hogy e cél eléréséért semmiféle anyagi áldozatoktól nem szabad visszariadni.

Pálffy szaktárs, a csoport titkára ismerteti a bérmozgalmak és kollektív szerződések lefolyását. Kimerítően vázolja a hatalmas méretekű öltő munkanélküliséget. Kolozsváron még sohasem volt annyi munkanélküli vasmunkás, mint a jelenben.

A lelkes taggyűlést Bartalis elnök szaktárs zárta be.

A munkásság ellenségei — a saját sorainkban

Az aninószai vas- és fémmunkás szaktársak szervezkedése szép fejlődést mutat az utóbbi időben. A bányatelepen dolgozó vasmunkások mintegy 95%-a tagja a szakszervezetnek, de sajnos, munkásmozgalmunk előrehaladásának még a saját sorainkban is vannak kerékkötői, akik öntudatlanul árulói a saját és munkástársaik ügyének. Ilyen alakokat találunk Aninószán is. Névszerint Geszer Lajos, ids. Tanzer János, Nagy Ferenc és László József. Ezek a szervezeten kívül valóságos élősdi munkástársaiknak, mert ami előnyöket azok kivívnak, azokból ők is részesülnek anélkül, hogy kivennék részüket a harcból és kötelelességteljesítésből.

Az aninószai szervezett vas- és fémmunkások gyűlése a közmegegyezésnek teszi ki őket és felhív minden emberségesen gondolkozó munkást, hogy minden érintkezést szakítson meg ezekkel az emberekkel, mert az ilyen alakok csak kárára lehetnek az összeségnek.

A szovjet megfosztotta a munkásokat a vasárnapról. A közelmúltban a munkáslapokat bejárta az a hír, hogy a szovjet a megszakítás nélküli munkaidőt vezette be, vagyis eltörölte a vasár- és ünnepnapokat. Ez az újítás nagy megdöbbenést keltett a világ munkássága körében, mert a szovjet ezzel az újításával újabb példát mutat a kapitalizmusnak a jogfosztásra. De még nagyobb megdöbbenés támadt, amikor az oroszországi szakszervezeti lapok utján ismeretessé vált, hogyan értelmezi a szovjet újítását. Ezek szerint évenként mindössze 5 ünnepnap lesz, vagyis olyan, amikor a gyárüzemek összesége szünetel. A többi naponon, vagyis évenként 361 napon keresztül a gyárak állandóan üzemben vannak. Minden öt munkanap után van ugyan egy-egy szünetnap, ez azonban nem általános, mert az üzemben dolgozó munkások csak felváltva tarthatják meg, vagyis egy része dolgozik, a másik nem. Ezzel az újítással a szovjet, az évente öt napon kívül, a közös szünetidőt végleg eltörölte. A szovjet a racionalizálás szükségességével indokolja újítását, ami eléggé veszedelmes indokolás, ha figyelembe vesszük, hogy a kapitalizmus is minden briganti cselekedetét ugyanazzal indokolja. Mi, mint

osztályharcos szervezet, hivi vagyunk minden észszerű újításnak. A szovjet által kezdeményezett azonban semmiképpen sem tekinthetjük észszerűnek, mert már munkásmozgalmi szempontból is nélkülözhetetlen, hogy hetenkint legyen egy olyan napja a munkásságnak, amikor egyszerre szünetelnek az üzemek, hogy ilyenkor közös ügyeiket közösen beszélhessék meg. Ezt megköveteli a demokrácia is. A szovjetrendszer alapján az összmunkásság sohasem beszélheti meg például népgyűlés keretében teendőit. Igaz, hogy ott ez nem is szokás, mert a diktatura az ilyesmit fölöslegesnek tartja.

Arany telefont szerelnek fel a pápának. Egyik polgári lap rövidke ártatlan hírt közöl, mely szerint a vatikánban lakó szentatyának arany telefont szerelnek fel. Krisztus helytartója is bizonyára tudja, hogy milliók éheznek az óriás mérvű munkanélküliség következtében és az ilyen általános szociális nyomor közepette nemesebb cselekedet volna a szentatyától, ha a fényűzést és pompát a szerénységgel cserélné fel, amint ezt Krisztus is cselekedte.

Hivatalos közlemények

Pályázat

A Romániai Vas-, Fém- és Vegyipari munkások Szövetségének Vezetősége pályázatot hirdet bukaresti székhellyel elfoglalandó vasas kerületi titkári állásra.

Pályázati feltételek:

Pályázhat minden vas- és fémmunkás, aki a szövetségnek legalább 3 éves tagja és román állampolgár. A román nyelvet perfékt szóban és írásban bírja, (magyarul és németül tudók előnyben részesülnek.) Adminisztrációban és agitációban kellő jártassággal bírjon. Javaldalmazás próbaidőre havi 8000 lei. Próbaidő 3 hónap. Pályázati határidő 1930 május hó 15-ig. A pályázatok sajátkezűleg irandók és dupla borítékban a Vasmunkás Szövetség központi irodájának Cluj, Calea Victoriei 59 küldendők. Megválasztás esetén az állás június hó 1-én elfoglalandó.

A Romániai Vas-, Fém- és Vegyipari munkások Szövetségének Központi Vezetősége.

Az összes helyicsoportok figyelmébe! A Szövetség központi vezetősége március 29—30-án megtartott ülésén elhatározta, hogy kötelezővé teszi minden csoportnak a „Havi-jelentések” kitöltését, amelyek az elszámolással egyszerre küldendők be a szövetségnek.

Felhívjuk a csoportok figyelmét, hogy ezen határozatot szigorúan tartsák szem előtt, mert csak így van módunkban egy megfelelő statisztikát vezetni a munkásproblémákról. **A Titkárság.**

A csernovitzi helyicsoport vezetősége április hó 3-án megtartott ülésén az alapszabályok 10-ik pontja b) bekezdése alapján kizárta tagjai sorából Margules Károlyt. Központi száma 9673, szül. Sadagorban, Csernovitz megye.

Nyilatkozat. Alulírott ezennel bocsánatot kérek a Satu-Mare-i vas- és fémmunkások szakszervezetétől a sztrájkmozgalmában tanúsított viselkedésemért. Igérem, hogy a jövőben szervezett munkáshoz méltóan fogok viselkedni. Satu-Mare, 1930 március 19. Tanuk: Szilágyi György és Szilágyi Péter. — *Schliezinger Pál.*

Kizárás! A hunedoarai vasmunkáscsoport vezetősége április 6-án tartott ülésén foglalkozván Sasolovici Ioan és Oprea Rudolf munkások ellen felhozott vádakkal, több szaktárs meghallgatása után beigazolást nyert, hogy a fenti névre hallgató egyének denúnciálás folytán a szaktársakat anyagilag tényleg megkárosították és lépéseket tettek aziránt, hogy az akkordberek leredukáltassanak. Beigazolást nyert az is, hogy nevezettek a szakszervezetek ellen agították és a vezetőséget illetlen módon megsértették, miért is a csoport vezetősége feat nevezett egyéneket a tagok sorából az alapszabály 10-ik pontja b) bekezdése értelmében kizárja. A vezetőség minden szervezett munkást felhív, hogy nevezettekkel mindennemű összeköttetést szakítsanak meg. — A tordai vas- és fémmunkások helyicsoportja április hó 23-án megtartott taggyűlésén kizárta tagjai sorából Moldovi János lakatos, központi száma 53182, szül. Amnaş községben, Seben megye. — Nevezett a tordai „Solvay”-művek kollektív szerződésének megkötése alkalmával elárulta a munkásság érdekeit. Ugyiszintén a marosújvári „Solvay”-művek munkásai között propagandát csinált, hogy ezek a szervezeten kívül kössenek kollektív szerződést, mert így nagyobb eredményeket érhetnének el. A szervezett munkásság figyelmébe ajánljuk, hogy nevezettel bármilyen összeköttetéstől tartózkodjanak.

Felelős szerkesztő: Bartalis Sándor.

Kiadó: A Romániai Vas-, Fém- és Vegyipari Munkások Szövetségének titkársága Cluj.